

KROGAR MOT KNARK

METODBOK

Tack!

STAD vill rikta ett stort tack till alla som bidragit med sina erfarenheter i arbetet med metodboken Krogar mot Knark. Särskilt tack till Birgitta Edin-Westman, drog- och brottsförebyggande samordnare i Örnsköldsvik, Eva-Lena Julin Rydbo, länssamordnare ANDTS, Länsstyrelsen i Jönköping, Gisella Bjurhäll, kommunpolis krog/våld vid lokalpolisområde Norrmalm Stockholm, Magnus Wallgren, processledare ANDT i Karlstad, Monika Leijon, drogförebyggande samordnare i Trollhättan, Patrick Widell, regional brottsförebyggande samordnare i polisregion Stockholm och Ulric Hermansson, forskare och lektor vid Karolinska Institutet.

Författare

STAD - Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem

Förmgivning

Luxlucid

Foto

Robert Ekegren/TT (sid. 1), gilaxia/iStock (sid. 2–3), Anders Holmström/TT (sid. 4, 12), Nikolay Tsuguliev/iStock (sid. 9, 16–17), Adam Ihse/TT (sid. 10–11), master1305/iStock (sid. 14), Micke Sandström (sid. 18), Minna Ridderstolpe/Polisen (sid. 21), Åkestam Holst (sid. 23)

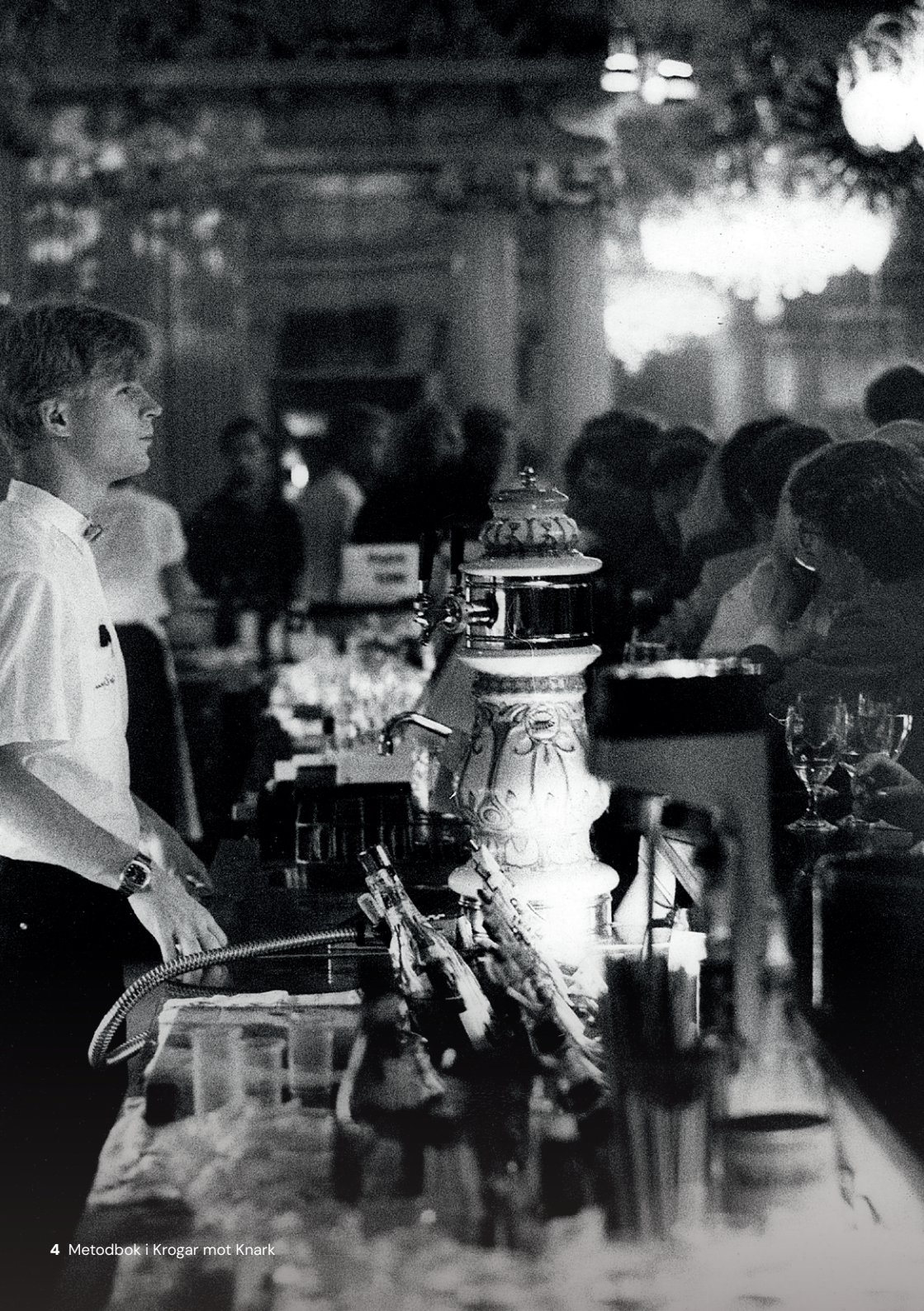
Utgiven: Stockholm, augusti 2024

ISSN: 1654-7497

ISBN: 978-91-986696-5-7

Innehåll

Metodbok i Krogar mot Knark	5
Bakgrund	6
Uppstart	10
Metodens fem komponenter	12
Mobilisering och samverkan	13
Utbildning	18
Förbättrad tillsyn	20
Policyarbete	22
Offentligt ställningstagande	23

Metodbok i Krogar mot Knark

Krogar mot Knark (Kmk) är en metod framtagen av STAD (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem) för att bedriva narkotika-preventivt arbete i krog- och nöjesmiljöer. Genom att motverka all form av innehav och användning av narkotika i krogmiljön syftar metoden till att förebygga narkotikarelaterade problem såsom olyckor, våld och kriminalitet.

Krogar mot Knark har en naturlig koppling både till ANDTS*-prevention, det kommunala drog- och brottsförebyggande arbetet samt kravställandet enligt alkohollagen.

Metodboken är tänkt att vara ett stöd vid uppstart och implementering av Krogar mot Knark. Den beskriver metodens kriterier, vad som är viktigt att tänka på vid samverkan, och inte minst hur representanter från bransch, kommun och polis kan motiveras till att delta. Den riktar sig främst till personer som arbetar med narkotika- eller brotts-

Vad menas med nöjesmiljöer?

Krogar mot Knark är en metod som används i verksamheter med serveringstillstånd och omfattar inte bara krogar utan även andra nöjesaktörer som till exempel: hotell, nattklubbar, festivaler eller studentpubar.

prevention i en samordnande funktion som till exempel brotts-, preventions-, trygghets- eller ANDTS-samordnare inom kommun och polis. Stödmaterial såsom mallar, formulär och utbildningsmaterial finns framtaget och kan hämtas på Krogar mot Knarks webbplats av samordnaren.

Ansvar för det lokala arbetet ligger på respektive kommun. De lokala lägesbilderna och resurserna kan skilja sig åt mellan kommunerna. För att underlätta implementeringen av metoden kan flera kommuner gå ihop och samarbeta över kommungränserna. I vissa län är länsstyrelsen, inom ramen för ANDTS-strategins uppdrag, en samlade kraft även om det aktiva arbetet alltid utgår från varje enskild kommun. Inom polisen kan ett samarbete över organisatoriska gränser också förenkla arbetet. Vissa lokalpolisområden kan behöva stöd och samordning av polisområdet eller polisregionen.

* Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Bakgrund

Metoden Krogar mot Knark initierades av STAD år 2001 efter påtryckningar från krogbranschen och Polisen i Stockholm som såg ett växande narkotikaproblem på krogen.

Metoden utvecklades utifrån de kartläggningsstudier och den behovsanalys som genomfördes i Stockholm kommande år. När metoden senare utvärderades framkom bland annat att krogpersonal och framför allt dörrvakter blev mycket bättre på att neka narkotikapåverkade gäster inträde. Dessutom minskade narkotikabruket bland krogpersonalen. Liknande resultat uppvisas också i den vetenskapligt utvärderade metoden Ansvarsfull Alkoholservice som bygger på samma modell. Färre minderåriga och kraftigt berusade serverades alkohol och de alkoholrelaterade våldsbrotten minskade med 29 procent.

För varje krona som investerats i metoden sparade samhället 39 kronor

i form av uteblivna kostnader för bland annat polisiärt arbete, rättsväsende och sjukvårdskostnader.

STAD-modellen är ett begrepp som utvecklats i samband med Ansvarsfull Alkoholservice och syftar på de komponenter som ingår i metoden; samverkan, utbildning och tillsyn. För Krogar mot Knark har ytterligare två komponenter tillförts: policyarbete och offentligt ställningstagande.

Modellen är multikomponent och grundar sig på lokalt förebyggande arbete, med vetenskaplig utgångspunkt i systemteori. Det innebär att metodens insatser sker parallellt på flera nivåer i samhället och i samverkan med nyckelaktörer samt myndigheter.

Om STAD

STAD (Stockholm förebygger alkohol- och drogproblem) tillhör Centrum för psykiatriforskning, som är ett samarbete mellan Region Stockholm och Karolinska Institutet. Genom forskning, utbildning och metodutveckling förebygger STAD alkohol- och drogrelaterade problem i samhället. STAD har utvecklat flera framgångsrika preventiva ANDTS-metoder såsom Ansvarsfull Alkoholservice, Krogar mot Knark, 100 % Ren Hårdträning och Fotboll utan Fylla.

Läs mer om STAD på www.stad.org

Avsikten är att de olika åtgärderna ska förstärka varandra och tillsammans ge större effekt jämfört med om de genomförs enskilt var och en för sig. När de riktas mot flera problemområden samtidigt, genom att exempelvis både begränsa tillgången och efterfrågan på narkotika samt minska användningen, ökar effekten.

Modellen är tillämpbar på brotts-triangeln eftersom metodens komponenter syftar till att motverka all form av innehav och användning av narkotika i krogmiljön. Insatserna

Mobilisering och samverkan

- Nöjesbransch
- Polis
- Kommun
- Länsstyrelse
- Nätverket Krogar mot Knark

Utbildning

- Medarbetare och ordningsvakter inom krog- och nöjesbranschen

Förbättrad tillsyn

- Polis
- Kommunal tillståndsenhet
- Egentillsyn

träffar alla tre delar i triangeln; motiverad gärningsman, frånvaro av kontroll och lämpligt brottsoffer eller objekt.

STAD har sedan våren 2023 haft det nationella uppdraget att samordna, vidareutveckla och sprida metoden Krogar mot Knark. Uppdraget innebär att stödja samordnare och andra personer med strategisk funktion i regioner, kommuner, länsstyrelser och inom Polismyndigheten genom att tillhandahålla en metodbok, handledning för utbildning, policydokument och kommunikationsmaterial. STAD arrangerar också nationella nätverksträffar samt utbildningstillfällen för utbildare och samordnare.

Policyarbete

- Alkohol- och narkotikapolicy
- Handlingsplan

Offentligt ställningstagande

- Media
- Kommunikation
- Skyltning

Bilden illustrerar STAD-modellen med dess tre komponenter som tillsammans med policyarbete och offentligt ställningstagande utgör metoden Krogar mot Knark.

Samhället och narkotika

Det finns flera indikationer på att förekomsten av narkotika har ökat i Sverige. Tullen gör allt fler narkotika-beslag och bedömningen är att ökad efterfrågan styr smugglingen. Idag finns också fler digitala och fysiska marknadsplatser som bidrar till ökad tillgänglighet.

I vissa kommuner sker regelbundna mätningar av avloppsvattnet för att ge en bild av hur narkotika-användningen ser ut. Den kriminella ekonomin, brott, följdbrott och olyckor som kommer i spåren av narkotika har stora negativa samhällseffekter.

Enligt svensk alkohollagstiftning har krögaren ett ansvar att upprätthålla ordning och nykterhet på serveringsstället. Det gäller oavsett om berusning är kopplat till intag av alkohol eller narkotika. Påverkade och berusade gäster ska nekas inträde eller avvisas.

Alkohollagen

Narkotika i krog- och nöjesmiljöer

Umgänge, musik, dans och alkoholservering är uppskattade, naturliga inslag i krog- och nöjesmiljön. Människor samlas för att roa sig. Att gästerna trivs, känner sig trygga och vill spendera tid på krogen är en viktig del i nöjesbranschens lönsamhet. Samtidigt är krogen och nöjeslivet en riskmiljö för hög alkoholkonsumtion och narkotikabruk.

Gäster samt personal är ofta unga vuxna, och branschen kan ibland ha hög personalomsättning. Unga är en särskilt skyddsvärd grupp som generellt sett är svår att nå med förebyggande ANDTS-insatser. Krogmiljön är därför en viktig arena för preventiva insatser. Studier visar att risken för sexuella riskbeteenden och trakasserier ökar när förövaren eller offret är påverkad av alkohol eller narkotika. Kombinationen av alkohol och narkotika kan också leda till oberäknliga beteenden som utsätter personal för onödiga och svåra situationer.

Vinster med Krogar mot Knark-metoden

- En trivsamt, trygg krog- och nöjesmiljö där gäster vill vistas gynnar lönsamheten.
- Utbildning lär personalen att förebygga och hantera konfliktfyllda situationer samt märkbart påverkade gäster.
- Genom att begränsa och försvåra tillgången av narkotika i krog- och nöjesmiljön motverkas situationer där sexuella riskbeteenden och trakasserier oftare kan uppstå.
- En tryggare arbetsmiljö med tydliga riktlinjer är positivt både för personalen och arbetsgivaren. Det minskar risken för olyckor och sjukfrånvaro.
- Ett offentligt ställningstagande tillsammans med andra medlemmar i Krogar mot Knark-nätverket stärker den enskilde nöjesaktören och gör det enklare att motverka kriminella etableringar.

Uppstart

Vid implementering av narkotikaförebyggande insatser finns det ett antal framgångsfaktorer som kan vara bra att diskutera igenom innan uppstart. Stöd och engagemang från politiker och chefer är viktigt för att insatserna ska hålla över tid. Det gäller oavsett vilken part i samverkan det handlar om.

Fundera över följande frågeställningar:

- Hur ska finansiering, organisatorisk struktur och vägar till beslut se ut?
- Finns det nämndbeslut, policydokument, handlingsprogram eller andra styrande dokument som kan vara ett stöd i förankringsarbetet?
- Finns det redan idag en etablerad arbetsgrupp för exempelvis Ansvarsfull Alkoholservice där Krogar mot Knark kan ingå, eller behöver en ny grupp bildas?
- Identifiera personer som har kompetens, tid och mandat att driva arbetet.
- Samverkansöverenskommelse eller medborgarlöfte kan vara ett sätt att konkretisera och kommunicera en viljeriktning. Det är också ett sätt att förtydliga ett organisatoriskt åtagande och undvika personbundna lösningar.
- Vid samverkan mellan regionala och lokala aktörer; förankra och skapa samsyn vad gäller problembild, mål, ansvars- och arbetsfördelning. Genom samverkan är det möjligt att stärka finansieringen.

Ytterligare stöd finns även i Folkhälsomyndighetens skrift "Att lyckas med ANDTS-prevention – En snabbguide för lokalt hälsofrämjande och förebyggande arbete baserad på European drug prevention quality standards (EDPQS)". Guiden är en anpassad och sammanfattad version av European drug prevention quality standards (EDPQS), utgiven av EU:s narkotikabyrå EMCDDA 2011.

Exempel på tidslinje vid implementering av metoden Krogar mot Knark:

Tillsätt en samordnare.

Etablera kontakter och bilda en styr- eller samverkansgrupp.

Gör en lokal problembeskrivning, lägesbild eller kartläggning. Det kan exempelvis ske genom en enkätundersökning likt STADs tidigare kartläggningar.

Gör en målbeskrivning. Arbetet med metoden syftar till att förebygga narkotikarelaterade problem såsom olyckor, våld och kriminalitet. Konkretisera och bryt ner till delmål.

Utbilda personal och ordningsvakter i krog- och nöjesmiljön.

Återkoppla på medlemmarnas alkohol- och narkotikapolicy samt handlingsplan.

Planera tillsyn och återkoppla på medlemmarnas egentillsyn.

Kommunicera löpande nyheter och information om Krogar mot Knark-arbetet till samverkansparter, medlemmar och lokalmedier.

Permanent verksamheten.

Metodens fem komponenter

Metoden Krogar mot Knark består av fem komponenter:

Mobilisering och samverkan

Utbildning av branschens
medarbetare

Förbättrad tillsyn

Policyarbete

Offentligt ställningstagande
mot narkotika

Mobilisering och samverkan

Den som planerar att starta upp ett arbete med Krogar mot Knark bör ta fram en översiktlig information eller ett förankringsunderlag som kan användas när samverkansparter ska mobiliseras. En lokal problembeskrivning eller lägesbild kan vara en bra utgångspunkt. Det gemensamma målet som gruppen ska arbeta mot måste också vara tydligt.

Det brottsbekämpande uppdraget ligger hos Polisen men kommunerna har numera även ett lagstadgat ansvar att arbeta brottsförebyggande. För att lyckas med det förebyggande arbetet i nöjesmiljön krävs ett nära samarbete med branschen. Det relationsskapande arbetet är därför betydelsefullt och viktigt för att skapa tillit mellan parterna. Att föra dialog och eventuellt rapportera in narkotikarelaterade ärenden ska inte äventyra verksamhetens ställning gentemot Polisen eller kommunen.

Samverkan är central och nödvändig för metodens framgång. Det är ett arbetssätt där olika kompetenser och perspektiv kompletterar varandra. Vinsten brukar vara en

bredare lägesanalys och större handlingsförmåga. Vid samverkan är det viktigt med tydliga riktlinjer. Tydliggör vem som har mandat att företräda den egna organisationen och med vilka resurser. Likaså ska det framgå hur den egna arbetsinsatsen påverkar helheten på ett positivt sätt.

För att bli medlem i Krogar mot Knark-nätverket krävs att verksamheten uppfyller följande kriterier:

- Skriftlig alkohol- och narkotikapolicy med tillhörande handlingsplan.
- Utbildning av personal.*
- Egentillsyn av lokaler.
- Aktivt deltagande i det lokala Krogar mot Knark-nätverket.
- Aktivt och offentligt ställningstagande för en narkotikafri nöjesmiljö.

** Den obligatoriska utbildningen för nyckelpersoner inom nöjesverksamheten ska ha fullföljts vid valfritt tillfälle under det första medlemsåret.*

Så här kan branschen motiveras

- Bjud in nöjesaktörerna till en första träff och låt gärna någon branschföreträdare som påbörjat ett förebyggande arbete berätta hur de gått till väga. Förbered och organisera träffen så att den blir tidseffektiv. Många har begränsade möjligheter att delta på möten med otydliga mål, ha därför en agenda och protokollför.
- Ett uppskattat inslag brukar vara att Polisen ger en lokal lägesbild. Det kan vara ett tillfälle att bygga relationer med branschrepresentanterna.
- Lokalpress, sociala medier och Krogar mot Knarks olika kommunikationskanaler kan användas för att lyfta goda bransch- eller samverkansinitiativ. Positiv publicitet eller kreativa marknadsföringsgrepp kan vara lockande för den enskilde krogen eller nöjesaktören.
- Om det finns näringslivsrepresentanter inom exempelvis citysamverkan eller besöksnäringen kan det vara en naturlig kontaktväg till krog- och nöjesbranschen.

I Krogar mot Knark sker samverkan på två nivåer. Det strategiska arbetet sker i en mindre samverkansgrupp, ibland kallad styrgrupp, där representanterna har mandat att fatta beslut.

I samverkans- eller styrgruppen bör polisen, kommunen och branschrepresentanter finnas representerade. Överväg vilken funktion från kommunen som ska ingå eller om olika enheter ska involveras. Det kan exempelvis vara alkoholhandläggare, preventionssamordnare eller trygghetsamordnare.

Gruppen träffas några gånger per år för att alla ska få en uppdaterad lägesbild, hålla liv i arbetet och kvalitetssäkra insatsen. Skicka ut dagordning och eventuella beslutspunkter i förväg så att

mötena blir mer effektiva. Mötena bör dokumenteras med protokoll både för att andra ska kunna ta del av arbetet och för att snabbt kunna gå vidare vid nästa möte.

Den andra nivån i samverkan sker genom det lokala Krogar mot Knark-nätverket där både den strategiska gruppen och nöjesaktörerna träffas tillsammans. Det lokala nätverket träffas några gånger per år för att utbyta erfarenheter, få en lägesbild av polisen, diskutera samverkansformer samt hur ställningstagandet mot narkotika ska kommuniceras ut på lokal nivå. Vaktbolag, citysamordnare, näringslivsrepresentanter eller andra aktörer kan med fördel involveras i Krogar mot Knark. Om det finns behov av att stötta det operativa arbetet kan en arbetsgrupp bildas.

TIPS!

Samverkansgruppen ska säkerställa att alla parter

- har en gemensam bild av mål och färdplan
- förstår metoden Krogar mot Knark
- har kännedom om ansvarsfördelning samt vem som gör vad.

Lokala samordnarens roll

- Organiserar och sammankallar samverkansgruppen några gånger per år.
- Samordnar Krogar mot Knark-utbildning, planering av lokaler, inbjudan med mera.
- Håller i delar av Krogar mot Knark-utbildningen.
- Ansvarar för processen när en nöjesaktör vill bli medlem i det lokala Krogar mot Knark-nätverket.
- Är kontaktperson gentemot medlemmarna i det lokala Krogar mot Knark-nätverket.
- Är kontaktperson gentemot STAD och Krogar mot Knark på nationell nivå.
- Förmedlar mallar och dokument till nöjesaktören. Dessa finns att ladda ner på Krogar mot Knarks webbplats bakom låsta medlemsidor.

Polisens roll

- Håller i delar av Krogar mot Knark-utbildningen: öka kunskapen om narkotiska preparat, kännetecken och om hur krog- och nöjespersonal kan arbeta narkotikaförebyggande på lokal nivå.
- Deltar i samverkansgruppen.
- Genomför kontroller och ingripanden mot narkotikabruk och hantering i nöjesmiljön.
- Tillsynar så att serveringsstället agerar enligt alkohollagen mot narkotika.
- Genomför besök som syftar till att stärka känslan av upptäcktsrisk men också öka viljan till regelefterlevnad och ansvarstagande bland kroganställda samt gäster.
- Bidrar med polisiär lägesbild.

Branschens roll

För att kvalificera sig som medlem i det lokala Krogar mot Knark-nätverket ska ett antal kriterier uppfyllas. Det är oftast den lokala samordnaren som har kontakten med den ansvarige för krog-, nöjes- eller hotellverksamheten och så småningom avgör om kriterierna är uppfyllda. I den mån det är möjligt, är det positivt att föra en dialog med nöjesaktören och låta dem berätta om verksamheten samt deras målgrupp. Det kan bidra till arbetet med kommunens lägesbild och även skapa större förståelse för varandra.

Nöjesaktörens steg för steg:

- Ta kontakt med den lokala samordnaren.
- Förstå vad Krogar mot Knark innebär, förslagsvis genom att ta del av den digitala e-kursen.
- Introducera den digitala e-kursen för personalen exempelvis vid ett personalmöte.
- Anmäla nyckelpersoner i verksamheten till den fysiska heldagsutbildningen. Datum för lokala utbildningstillfällen tillhandahålls av samordnaren.
- Arbeta fram en alkohol- och narkotikapolicy med tillhörande handlingsplan.
- Göra en egentillsyn av lokalerna, antingen själv eller tillsammans med samordnaren.
- Presentera och förankra godkända policydokument och handlingsplan för personalen exempelvis vid ett personalmöte.

Utbildning

För att uppfylla kriterierna för medlemskap ska all ordinarie personal inom verksamheten utbildas. Syftet är bland annat att få kunskap om hur metoden bidrar till en säkrare miljö för såväl dem själva som för verksamhetens gäster. Det finns två utbildningar, en digital e-kurs för all personal och en fysisk heldagsutbildning för nyckelpersoner.

Konflikthantering

Erfarenhetsutbyte och reflektion i grupp är en viktig del i den fysiska utbildningens upplägg. För att skapa en lärandemiljö som är så lik verkligheten som möjligt bör kursmomentet för konflikt- hantering anordnas i en krogmiljö. Att anlita en teatergrupp till detta moment ger deltagarna möjlighet att praktiskt träna på att hantera

olika situationer. Färdiga fallbeskrivningar gestaltas och polisen har möjlighet att ge feedback på olika tillvägagångssätt. En bra stämning i gruppen har betydelse för samtalsklimatet och för att deltagarna ska vilja dela med sig av sina erfarenheter.

TIPS!

En personalstyrka som har samma grundläggande kunskapsnivå samarbetar enklare med varandra när de behöver hantera påverkade gäster, konfliktfyllda situationer eller motverka narkotikaproblematik på arbetsplatsen.

E-kurs i Krogar mot Knark

För alla

Kursen ger grundläggande kunskaper om narkotikapåverkade personers beteenden och attribut kopplat till narkotikahandtering. Medarbetarna får också tips om hur de bör agera i olika situationer. Utbildningen finns översatt till engelska och kan genomföras på mobiltelefonen. E-kursen tar cirka 40 minuter att göra och finns tillgänglig på Krogar mot Knarks webbplats.

Heldagsutbildning i Krogar mot Knark (obligatorisk)

För nyckelpersoner

Den fysiska utbildningen leds oftast av den kommunala samordnaren tillsammans med polisen. Att de lokala samverkansparterna deltar och är aktiva i utbildningen för nyckelpersoner i nöjesbranschen är viktigt. Det stärker relationerna mellan polisen, tillståndsenheten, kommunen samt branschen och bidrar till den lokala förankringen.

Det är obligatoriskt att nyckelpersoner, såsom arbetsledning, serveringsansvariga eller ordningsvakter, går heldagsutbildningen eftersom de har större möjlighet att påverka verksamhetens förebyggande arbete. Utbildningen förväntas vara genomförd inom det första medlemsåret, beroende på när utbildningstillfälle ges lokalt/regionalt.

Utbildningsmål:

- Kännedom om narkotika i krogmiljön samt metoden Krogar mot Knark.
- Ökad kunskap att kunna upptäcka och hantera narkotikapåverkade gäster.
- Ökad kunskap att kunna förebygga narkotikaproblem i krogmiljön.

Kursmoment:

- Presentation och introduktion
- Varför narkotikaförebyggande arbete?
- Narkotikans påverkan på samhället, kriminaliteten och arbetsmiljön
- Vad är Krogar mot Knark?
- Samordnare (ofta kommun), bransch, polis presenterar sina roller i samarbetet
- Medicinska effekter av narkotika
- Polisens arbete på krogen
- Verktyg i ditt arbete – vad kan krogen göra?
- Narkotika på krogen
- Praktiska övningar – konflikthantering
- Prov och utvärdering
- Kursdiplom och kursutvärdering

Vid behov kan ytterligare föreläsare bjudas in som till exempel vid medicinska effekter av narkotika. STAD tillhandahåller en utförlig utbildningsmanual samt en utbildning för utbildare.

Förbättrad tillsyn

Tillsyn och kontroll i nöjesmiljöer fyller flera funktioner. För att skapa större förståelse för varandras arbete är det viktigt att tydliggöra skillnaderna mellan de olika insatserna.

Tillsynsuppdraget som utförs av polisen eller kommunala handläggare syftar till att kontrollera att lagar och regler efterlevs. Enligt svensk narkotikastrafflag är all form av narkotikahandtering och narkotikaanvändning olaglig. Att utföra tillsyn kan ha en förebyggande karaktär men också leda till direkta påföljder kopplat till serveringstillståndet.

Polisen arbetar även operativt och ingripande mot narkotika i nöjesmiljön. Det kan ske både på polisens egna initiativ eller i dialog med nöjesaktören.

Att föra dialog med polisen eller kommunen kring narkotikarelaterade ärenden kommer inte att äventyra krogens eller nöjesställets ställning. Tvärtom visar det på att verksamheten tar frågorna på allvar och vill komma till rätta med narkotikarelaterad problematik.

Egentillsyn

För att få bli medlem i det lokala Krogar mot Knark-nätverket ska nöjesaktören göra en egentillsyn av sina lokaler. Det innebär att verksamheten går igenom sin fysiska nöjesmiljö för att identifiera vilka utmaningar som finns för att upptäcka och motverka narkotikapåverkade personer eller narkotikahandtering. Det kan handla om att identifiera mörka hörn i lokalerna som skulle behöva bättre belysning. Ett annat exempel kan vara toaletter som ligger avsides eller skymda bås som behöver ronderas regelbundet så att personalen får mer uppsikt över utrymmena.

Egentillsynen sker med stöd av en checklista som finns på Krogar mot Knarks webbplats.

TIPS!

STAD tillhandahåller också utbildning i tillsynsarbete för poliser och kommunala alkoholhandläggare. Utbildningarna kan ses som ett komplement till Krogar mot Knark för att stärka kunskaperna i tillsynsarbete i nöjesmiljöer.

Fördjupad tillsynsutbildning

Utbildningen arrangeras av Polisen i Stockholm tillsammans med STAD och Stockholm stad. Målgruppen är poliser och kommunala alkoholhandläggare. Yrkesgrupperna får tillsammans praktisk träning och handledning i krog tillsyn. Utbildningen genomförs under tre dagar och består av en teoridag samt två nätter där deltagare under handledning av erfarna instruktörer genomför krog tillsyn i Stockholms nöjesliv.

E-kurs Grundkurs i krog tillsyn

Kursen lämpar sig för poliser i yttre tjänst samt alla kommunala tillståndshandläggare och tillsynsinspektörer. Länk till e-kursen finns på STADs webbplats.

Policyarbete

En skriftlig alkohol- och narkotika-policy tydliggör hur arbetsplatsen vill hantera frågor kopplat till alkohol och narkotika i den egna verksamheten. Alkohollagen är tydlig och kan med fördel lyftas in i en policy för att tydliggöra vilka skyldigheter och rättigheter personal har för att agera i enlighet med ansvarsfull alkoholserving. Det ska råda ordning och nykterhet på serveringsstället oavsett om berusning är kopplat till intag av alkohol eller narkotika. Märkbart påverkade eller berusade gäster ska nekas inträde och/eller avvisas. Samma regler gäller även för personalen. Tillsammans med policydokumentet ska det finnas en handlingsplan som beskriver hur risker och uppkomna situationer konkret ska hanteras.

Branschorganisationen Sveriges Företagshälsor har tagit fram en särskild guide för kvalitetssäkrad alkohol- och drogkontroll i arbetslivet, som utförligt beskriver hur kontroller ska utföras. Guiden finns att ladda ner på Sveriges Företagshälsors webbplats.

Handlingsplanen syftar till att förebygga alkohol- och narkotika-problem bland anställda och gäster. Den beskriver hur risker och uppkomna situationer ska hanteras i verksamheten.

- All personal ska återkommande ges information om policy och handlingsplan. Den kan ges muntligt, till exempel i samband med arbetsplatsträffar eller skriftligt. Särskild information ska ges vid nyanställning.
- Personalen ska ges information om hur metoden Krogar mot Knark kan bidra till en säkrare miljö för både personal och gäster. Ett sådant exempel är att utbilda personal i att uppfatta tecken på narkotikapåverkan, anpassningar av lokaler för att lättare upptäcka och försvåra hantering av narkotika, rutiner och samarbete mellan olika yrkesroller, eller kring samverkan med polisen samt kommunen.

Offentligt ställningstagande

Kommunikation är en viktig del i det förebyggande arbetet för att uppmärksamma narkotikaproblem i nöjesmiljöer, men även samhället i stort. Krogar mot Knark-nätverket vill synliggöra de insatser som sker i krog- och nöjeslivet för att förändra attityden till narkotika. Ett led i detta är att offentligt visa att verksamheten är en del i Krogar mot Knarks narkotika-förebyggande arbete.

Det kan till exempel ske genom skyltning och marknadsföring på följande sätt:

- Krogar mot Knark-skylden som placeras väl synligt i entrén
- dekaler, klistermärken eller annat profilmaterial med Krogar mot Knark-loggan
- sociala medier
- pressmeddelanden och lokalmedier
- nationellt initierade kommunikationsinsatser och kampanjer som exempelvis "Usla ursäkter" med olika budskap exempelvis som bild nedan.

www.stad.org